

HA MORT MIQUEL MARTÍ I POL

Ens ha deixat el poeta més llegit i més popular d'aquests darrers anys. Va nèixer l'any 1929 a Roda de Ter, Osona, on sempre va viure i des d'on la seva veu clara i estimada s'ha fet sentir i s'ha difós arreu. Als 14 anys va entrar a treballar a la fàbrica i és ja en aquesta època i malgrat la seva joventut quan s'inicia en la poesia, que sentia profundament. Uns anys més tard es publiquen els primers reculls de poemes: *Paraules al vent* (1954) i *Quinze poemes* (1957). Autodidacte, fou un gran afeccionat a la lectura, i a poc a poc va anar configurant una obra sòlida que ha esdevingut molt coneguda.

La seva vida va passar per diverses etapes: la crisi religiosa cap als 25 anys, i després, cap als anys 60, el seu compromís social i el deure envers el seu país, des de la lluita antifranquista fins a la seva defensa constant de la identitat catalana. Aquests anys es publiquen obres prou conegudes com *El Poble* (1966), *Vint-i-set poemes en tres temps* (1972) i *La fàbrica* (1972) entre d'altres. Al 1973, l'aparició de la malaltia va trencar el fil de la seva vida. Tot va canviar. Però Miquel Martí i Pol va reaccionar. No tan sols la seva immobilitat no el va limitar intel·lectualment i creativament, sinó que amb molta intel·ligència, amb tenacitat i ganes de viure, va posar la seva mancança al servei de la poesia i no a l'inrevés, cosa que va comportar un procés d'interiorització i una comunicació amb els altres que va donar un sentit a la seva vida. Com diu ell mateix "la veritable mort és desertar". És d'aquesta època la poesia de registre més íntim, més sincera i commovedora: *Quadern de vacances* (1976), *Crònica de demà* (1977), *Estimada Marta* (1978), *Les clares paraules*

(1980), fites d'una poesia, d'uns poemes que es feien llegir i es buscaven. A *L'àmbit de tots els àmbits* (1982) trasllueix la preocupació esperançada pel futur del seu país.

El poeta va rebre nombrosos premis i distincions, d'entre els quals destaquem el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes que li atorgaren el 1991. També molts poemes li foren musicats per diversos cantautors, especialment per Lluís Llach, gran amic seu. La seva poesia avança i malgrat les dificultats, continua a un ritme constant i amb un llenguatge més relaxat. És l'acceptació d'una situació que potser per la seva mateixa limitació ha donat fruits abundants i de qualitat. Destaquem encara entre la seva bibliografia: *Andorra, postals i altres poemes* (1984), *Llibre d'absències* (1985), *Els bells camins* (1987), *Suite de Parlavà* (1991), *Llibre de solituds* (1997), *Després de tot* (2002)... Entre els anys 1993 i 1994 es publicà la seva *Obra poètica* en tres volums, des de l'any 1948 al 1990. També cal afegir que alguns dels seus llibres s'han traduït a diverses llengües.

Miquel Martí i Pol ha estimat i s'ha sentit estimat, i això s'expressa en els seus versos, on a més trobem la tendresa, la sensibilitat, la solidaritat, la ironia, la sinceritat, el realisme... i també molts trets autobiogràfics; de fet el seu recull poètic esdevé les seves memòries. Tal com diu: "Tot el que tinc / són grans buidors que cada dia emplen / tossudament, de mots que em justifiquen". És fa llegir. No morirà mai.

Anna Borbonet i Macià

TRIA DE POEMES

Del bosc, abans tan pròxim,
a penes te'n recordes;
i, tanmateix, forma part de la teva
particular història.
Oblidar també és viure.
Ara torna a ser el temps
de seure pels pedrissos,
de clavar els ulls al bell mig de la tarda,
de rentar-se les mans
amb aigua de la pluja.
Revindran els torrents.
És l'hora del blat tendre i de la sal.
Gira't de cara al vent i, a poc a poc,
sentiràs com la pell se't desarruga.

(Vint-i-set poemes en tres temps, 1972)

Molt he estimat i molt estimo encara.
Ho dic content i fins un poc sorprès
de tant d'amor que tot ho clarifica.
Molt he estimat i estimaré molt més
sense cap llei de mirament ni traves
que m'escatimin el fondo plaer
que molta gent dirà incomprendible.
Ho dic content: molt he estimat i molt
he d'estimar. Vull que tothom ho sàpiga.
Des de l'altura clara d'aquest cos
que em fa de tornaveu o de resposta
quan el desig reclama plenitud,
des de la intensitat d'una mirada
o bé des de l'escuma d'un sol bes
proclamo el meu amor: el legítim.

(Estimada Marta, 1978)

SOLSTICI

Reconduïm-la a poc a poc, la vida,
a poc a poc i amb molta confiança,
no pas pels vells topants ni per drecceres
grandiloqüents, sinó pel discretíssim
camí del fer i desfer de cada dia.
Reconduïm-la amb dubtes i projectes,
i amb turpituds, anhels i defallences,
humanament, entre brogit i angoixes,
pel gorg dels anys que ens correspon de viure.
En solitud, però no solitaris,
reconduïm la vida amb la certesa
que cap esforç no cau en terra eixorca.
Dia vindrà que algú beurà a mans plenes
l'aigua de llum que brolli de les pedres
d'aquest temps nou que ara esculpim nosaltres.

(L'àmbit de tots els àmbits, 1982)

TOT EL QUE VISC

Tot el que visc s'assembla a aquell poema
que em creix de sobte a dins i s'apodera
de mi i em magnifica.

No sóc jo
qui creix, sinó el desig de sobreviure;
i un cop ja buit de mots resto expectant
i se m'adorm el temps en la mirada.

(Els bells camins, 1987)